
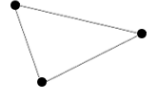

מספר קטעים - חלק ב

שתי נקודות במישור מגדירות קטע אחד:

שלוש נקודות במישור מגדירות שלושה קטעים:

כמה קטעים יוגדרו כשמספר הנקודות (על מישור אחד) משתנה? השלימו את הטבלה הבאה:

n	20	10	6	5	4	3	2	1	מספר נקודות במישור
						3	1	0	מספר קטעים

הסבירו את תשובתכם בדרכים שונות.

מדרגה ראשונה

תוכלו להיעזר ביישומון המצורף.

מדרגה שנייה (דרך פתרון אפשרית)

- סמנו 6 נקודות במישור. העבירו חיצים מנקודה אחת שסימנתם לכל שאר הנקודות, כמה חיצים מתקבלים?
- סמנו 8 נקודות במישור. העבירו חיצים מנקודה אחת שסימנתם לכל שאר הנקודות, כמה חיצים מתקבלים?
- אם מסמנים n נקודות במישור ומעבירים חיצים מנקודה מסוימת לכל שאר הנקודות, כמה חיצים מתקבלים?
- אם מחברים n נקודות במישור אחת לשנייה כמה קטעים מתקבלים?

הנחיות למורה

כיתה מומלצת

- כיתה ז' או כיתה ח', לאחר פתרון המשימה "מספר קטעים חלק א' "

סוג המשימה

- משימת חקר.
- מדוגמאות להכללה.
- דרכים שונות שמובילות לביטויים אלגבריים שווים.

הידע הדרוש

- בניית ביטוי אלגברי (ללא פישוט ביטויים).
- מהו קטע

מה נלמד

- מעבר מביטוי חשבוני בעל ערך מספרי לביטוי אלגברי.
- הבנת המשמעות של ביטויים אלגבריים שווים.

הדגשים ומטרות

- לפתח את היכולת של התלמיד לקשר בין חשיבה על דרך פתרון מסוימת לבין תרגיל חשבוני או ביטוי אלגברי.
- הכרות וחיזוק של גישה עצמאית לחקירה, להסקת מסקנות, להכללות.

אפיון הדירוג

- הדירוג מאפשר חקירה עצמית לתלמידים שאינם בעלי ניסיון רב בעיסוק עם בעיות חקר.
- הדירוג מאפשר לפתור את השאלה בדרכים שונות.

מערך דידקטי מומלץ

- פתיחת השיעור: הצגת המשימה והנדרש בה.
- עבודה בקבוצות.
- דיון במליאה.

הצעות לפתרונות:

דרך א':

מעבירים מכל נקודה במישור חיצים לכל שאר $(n - 1)$ הנקודות. כך מקבלים $n(n - 1)$ חיצים. יש לשים לב שלכל קטע מתאימים 2 חיצים בכיוונים נגדיים, לכן, מספר הקטעים שווה למחצית מספר החיצים. כלומר, מספר הקטעים הוא $\frac{(n-1)n}{2}$.

דרך ב'

מסמנים את הנקודות במישור באופן שיטתי אחת אחרי השנייה.
 אחרי סימון שתי הנקודות הראשונות מקבלים קטע אחד.
 הנקודה השלישית מגדירה במישור 2 קטעים נוספים (בינה לבין שתי הנקודות שסומנו קודם).
 הנקודה הרביעית מגדירה 3 קטעים חדשים וכך הלאה, ...
 הנקודה ה- n מוסיפה $(n - 1)$ קטעים חדשים (בינה לבין כל אחת מ- $(n - 1)$ הנקודות שסומנו קודם).

לכן, סה"כ מספר הקטעים במישור הוא: $1 + 2 + \dots + (n - 1) = \frac{(n-1)n}{2}$